

Finantsinspeksioon

Finantsinspeksioon rahapesu tõkestamise järelvalves

Matis Mäeker

17.09.2019

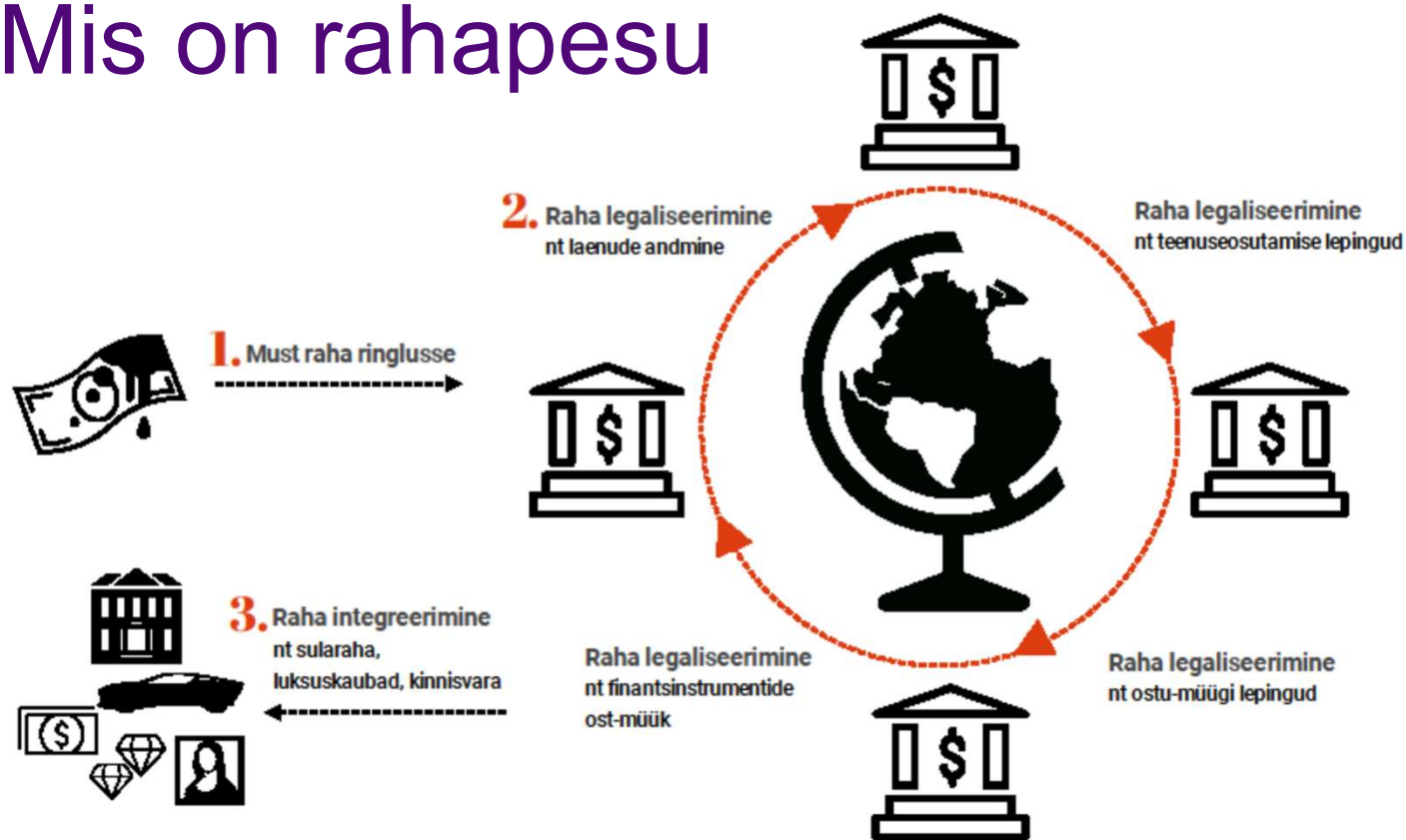

Rahapesu tõkestamine on Finantsinspektsiooni strateegiline prioriteet

- Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamine (AML/CFT) on FI järelevalve strateegiline prioriteet - Eesti ei ole koht läbipaistmatuks panganduseks
- Alates 2014. a on FI oluliselt panustanud rahapesu tõkestamise järelevalvesse ning andud turule selged suunised – uus juhend 2018; uus osakond 2019
- Järelevalvetegevus on andnud tulemusi - üldine riskitase on vähenenud ning konkreetsed riskiallikad on lahendatud

Mis on rahapesu

Kust me tuleme?

- Eesti majandussuhete areng alates iseseisvumisest, pangad „vereringena“ ei ole olnud isolatsioonis – tänased kaasused on valdavalt selle aja pärand
- Pankade „rahapesu“ ei ole Eesti spetsiifiline küsimus, see on piire ületav ning puudutab paljusid EL panku
- Nihkumine rahapesu tõkestamiselt organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemisele
- Rahapesu tõkestamine ei ole olnud finantsjärelevalve põhiülesanne – ajalooliselt järelevalvete senine suurem toetumine *Law Enforcement* asutustele (nende hinnangutele) (prokuratuur, politsei, Rahapesu andmebüroo)
- Olulised arengud 2001, 2012, 2013 – FATF

Finantsinspektsioon

FI järelvalve metoodika ja tulemused

Finantsinspeksioon

Kes mida teeb?

Finantsinspeksioon

- on finantsjärelevalveasutus, kelle tegevus hõlmab finantsjärelevalvesubjekte (pangad, kindlustusseltsid, makseasutused jne), et:
 - neil oleksid kohased süsteemid ja kontrollid rahapesu ja terrorismi rahastamise riskiga tegelemiseks
 - Eesti Vabariigi rahandussüsteemi ning majandusruumi ei kasutataks ära rahapesuks ja terrorismi rahastamiseks

Finantsinspeksioon

Finantsinspeksioon

- ei saa kahtlaste tehingute teavitusi ega teosta nende pinnalt analüüsi, see roll on Eestis Rahapesu andmebürool
- ei oma pädevust rahapesu kuritegude menetlemisel, seda teevad Eestis prokuratuur ja politsei

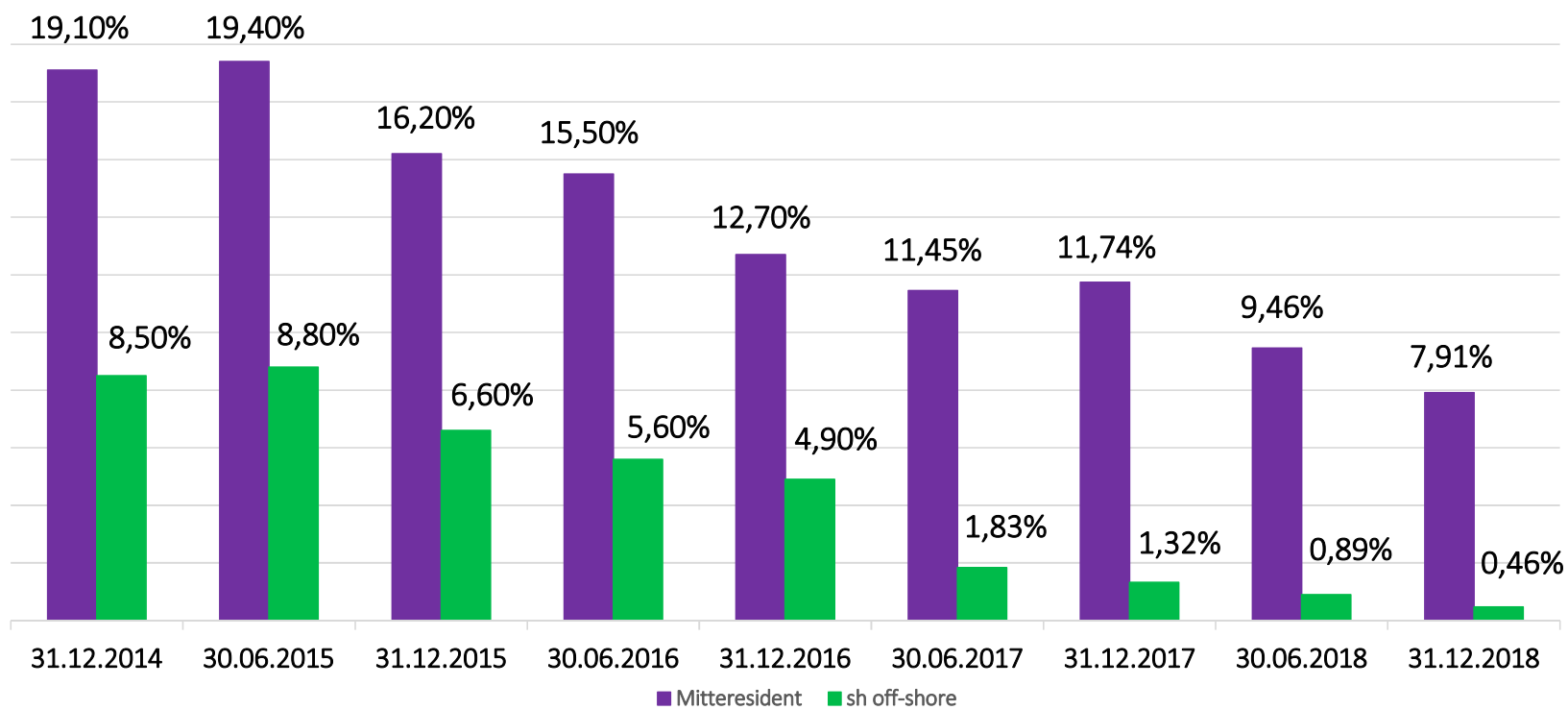
Millele keskendub finantsjärelvalve?

Finantsjärelvalve fookuses:

- finantsvahendaja organisatsiooni vastupanuvõime ML/TF riskidele ehk kas pankade sisekontrollisüsteemid vastavad ettevõtte riskidele (riskiisule)
- finantsvahendajale pandud (hoolsus)kohustuste täitmise võimekus:
 - võimekus tuvastada kahtlased isikud enne ärisuhte loomist
 - tagada arusaamine kliendi ärist ning seda seirata
 - keelduda vajadusel ärisuhte loomisest (vajadusel otsustada ülesütlemine)
 - võimekus täita Rahapesu andmebüroo ees teatamiskohustust kahtlastest või ebaharilikest tehingutest ja rahapesu või terrorismi rahastamise kahtlusest

Pankade hoiuste dünaamika

Finantsinspeksioon

Kuidas seda kõike saavutada?

- 1 Riskipõhine lähenemine – riik, järelevalve, subjekt ning kitsamalt kõik subjekti osised
- 2 Uued sisemised riskitundlikud süsteemid – riskide sisu ja ulatuse mõistmine; kontrollid efektiivsusel põhinevad
- 3 Koolitused; uus juhend ja järelevalvemetoodika – väga selged juhised organisatsioonile, hoolsusmeetmetele ja trendidele/meetoditele

Nõuded turule:

- 4 Organisatsiooni terviklikkus; toon, kultuur, commitment; sisekontrolli riskipõhisus ja vastutus; riskitundlikum süsteem – uus klient, ärisuhete jälgimine, andmete uuendamine
- 5 Ootame kõrgendatud hoolsust pankadelt, kes teenindavad kõrgema riskiga kliente ja kes on korrespondentsuhetes teiste finantseerimisasutustega samas segmendis
- 6 Sõltumata hoolsusmeetmete rakendamise ulatusest on kliente, kes ei ole Eesti finantssüsteemile aktsepteeritavad

Märksõnu audiitoritega kokkupuutepunktidest

- Riskipõhisus

- FI kontrollitulemustega tutvumine; koostöö

- „*Disclaimer*“ ja vastutus

Aitäh!

Finantsinspeksioon